

Hallitusohjelman keskeiset vaatimukset

Kevään eduskuntavaalien alla eri puolueet, ajatushautomot sekä muut etujärjestöt ja tahot tuovat esille vaatimuksiaan, joita uuden hallituksen toivotaan toteuttavan.

Vaatimuksista on voitava käydä avointa julkista keskustelua niin, että kansalaisille voi syntyä käsitys keskeisten tavoitteiden yhteydestä esittäjiensä periaatteisiin ja arvoihin mutta ennen muuta suomalaisen hyvinvointivaltion kehittämiseen globaalissa ilmastomuutoksen ja yhteisvastuun maailmassa.

Vapaus valita toisin ry. esittää kuusi tärkeää ja keskeistä tulevan hallituspolitiikan linjausta, joita kutakin konkretisoi kuusi vaatimusta.

Suomi rauhantien eturintamaan militarismin vastavoimaksi

1. Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteena on Suomen ja suomalaisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen. Sotilaallisesti liittoutumaton Suomi vastaa itse omasta puolustuksestaan maamme pitämiseksi sotilaallisten konfliktien ulkopuolella ja pitää huolen siitä, ettei Suomen aluetta käytetä muille maille sotilaallisesti vihamielisiin tarkoituksiin.
2. Suomi torjuu nationalismia ja muut pyrkimykset heikentää monenkeskistä sääntöpohjaista kansainvälistä yhteistyötä ja on aloitteellinen sen kehittämiseksi ja globalisaation tuottamien etujen oikeudenmukaisemmaksi jakamiseksi.
3. Suomi edistää kansainvälistä aseistariisuntaa ja tavoitetta joukkotuhoaseista vapaata maailmaa aktiivisella aloitteellisuudella ja liittymällä ydinasekieltosopimukseen. Suomi lisää työtään rauhanvälityksessä.
4. Hallitus sitoutuu nostamaan osallistumisemme kansainväliseen kehitysyhteistyöhön 0.7 prosenttiin tämän vaalikauden kuluessa. Ympäristön ja ilmaston muutokset aiheuttavat siirtolaisuutta ja pakolaisuutta, jotka edellyttävät globaaliratkaisuja mutta myös -vastuuta.
5. Itämeren valtioihin kohdistuvia turvallisuusuhkia ei pidä liioitella mutta ei liioin aliarvioida. Diplomatian ja vuoropuhelun voima on aseistautumista vahvempi voima.
6. Suomi ei omilla ratkaisuillaan osallistu kansainvälistä turvallisuutta vaarantavaan varustelukierteeseen. Suunniteltuja hävittäjähankintoja on arvioitava uudelleen.

Sivistyksestä Suomen vahvuus

1. Sivistys on demokratian liittolainen ja hyvän elämän perusta. Tarvitaan tiedon omaksumista ja kokonaisvaltaista ymmärryksen muodostumista, itsensä kehittämistä ja kaikenlaista avarakatseisuutta, jolla edistetään sivistyksen vahvistumista.
2. Koulutus tukee yhteiskunnallista tasa-arvoa. Siksi eriarvoistumisen koulutukselliset rakenteet tulee tunnistaa ja purkaa sekä vahvistaa laadukasta kaikille kuuluvaa varhaiskasvatusta, perusopetusta ja toteuttaa maksuton toisen asteen koulutus.
3. Koulutukseen ja tutkimukseen tehdyt leikkaukset ovat murentaneet suomalaista sivistyspohjaa. Siksi ne puretaan tulevilla hallituskaudella. Suomi peruu myös EU- ja ETA-maiden ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden lukukausimaksut. Koulutusta ja tutkimusta ei alisteta suppeille ja lyhytjänteisille taloudellisille intresseille.
4. Luovan työn ja innovaatioiden mahdollisuuksia vahvistetaan perustulolla tai kehittämällä muulla tavoin perustoimeentuloturvaa.
5. Subjektiviisen päivähoito-oikeuden kaventaminen perutaan. Varhaiskasvatuksen resursseja lisätään. Esikoulua on kehitettävä yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa eikä ahtaasti vain kouluun valmentamisena.
6. Yliopistojen autonomiaa kunnioitetaan. Näin turvataan parhaiten laadukas perustutkimus ja uutta luova innovaatiotoiminta.

Avoin ja solidaarinen luottamusyhteiskunta on pohjoismaista hyvinvointivaltiota

1. Työehtosopimusten yleissitovuudella, kattavalla perusturvalla, hyvillä julkisilla palveluilla ja yhdenvertaisuutta vahvistavalla sosiaalipolitiikalla luodaan luottamusta ja ylläpidetään pohjoismaisen hyvinvointivaltion parasta ydintä.
2. Tulevalla hallituskaudella palataan suomalaisen hyvinvointivaltion rakentamisen vahvuuksiin – sopimus- ja luottamusyhteiskunnan periaatteisiin. Niihin ovat kuuluneet kolmikantaiset sopimusvalmistelut työlainsäädännön ja työllistämisen asioissa sekä palkkaperusteisessa sosiaaliturvassa, osaamisen parantamisessa ja paikallisen sopimisen kehittämisessä.
3. Suomi edistää Euroopan unionissa inhimillistä ja yhteisvastuullista pakolais- ja turvapaikkapolitiikkaa.
4. Suomi tarvitsee maahanmuuttostrategian, maahanmuuttoon liittyvää tutkimusta mutta myös maahanmuuttoministerin. Suomi nostaa vuosittaisen pakolaiskiintiön 750:sta 3000:een.
5. Lasten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi lasten turvapaikka- ja perheenyhdistämisen käsittely siirretään Migristä lastensuojelulle.
6. Oikeusvaltioperiaatteen soveltamista vahvistetaan, ihmisoikeudet kuuluvat kaikille ja ne ovat jakamattomat. Kun osoitetaan luottamusta, saadaan myös luottamusta. Tämä periaate on tärkeä kaikessa yhteiskunnallisessa toiminnassa ja keskustelussa.

Turvallisuus rakentuu tasa-arvosta ja oikeudenmukaisuudesta

1. Talous- ja työllisyyspolitiikan keskeinen lähtökohta on yhteiskunnallisen eriarvoisuuden tunnistaminen ja vähentäminen. Suomen tulee olla korkean työllisyysasteen ja pienenevien tulo- ja varallisuuserojen maa.
2. Verotuksen merkitys nostetaan keskeiseksi tulo- ja varallisuuserojen kaventamisessa. Työllisyysasteen nostamiseksi tarvitaan työajan lyhentämistä, työn jakamista mutta myös julkisen vallan aktiivista roolia työpaikkojen luomisessa.
3. Sosiaaliturvan uudistamisen lähtökohdaksi otetaan kaikille kuuluva riittävä perusturva ja sitä täydentävät syyperusteiset tulonsiirrot. Perustulon tai perusturvan tasoa nostetaan vaiheittain noin 1000 euroon kuukaudessa. Tämä edellyttää tarvittavaa valtionrahoitusta.
4. Palvelujen parantamiseksi tarvitaan riittävä rahoitus: valtionosuudet, progressiivinen verotus, myös pääomaverot niin, että palautetaan varallisuusvero ja tilkitään veronkiertoa ja vuotoa veroparatiiseihin. Erikoistason palveluissa ja pienten kuntien palvelujen rahoituspohjan turvaamisessa tarvitaan laajempia alueita ja niihin kansanvaltaista ohjausta ja päätöksentekoa. Kunnilla säilyy oikeus tuottaa sote-palveluja. Lähipalveluissa kunnilla voi olla myös niiden järjestämisvastuu. Markkinaehtoisuus ei sovi lakisääteisten sosiaali- ja terveystalvelujen tuottamiseen yleisesti eikä erityisesti erityisryhmien palveluihin kuten vammaispalvelut. Valinnanmahdollisuus turvataan julkisten palvelujen sisällä.
5. Samalla kun palveluja digitalisoidaan, on torjuttava digisyrjäytymistä ja pidettävä huolta myös niistä, jotka eivät eri syistä voi käyttää verkossa toimivia palveluja. Automatisoituvan, digitalisaatiota hyödyntävän ja robotisoiduvan tuotannon tulokset jaetaan nykyistä oikeudenmukaisemmin.
6. Vuokra-asumiseen panostaminen tuo joustavuutta perheille ja työelämän vaatimuksille. Maakuntien aktiivisella roolilla, maankäyttösopimuksilla ja kuntien omalla rakennustoiminnalla voidaan nostaa kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantomäärää.

Kestävään kehitykseen ja kulutukseen

1. Suomi ja suomalaiset ovat sisäistäneet tulevalla hallituskaudella kestävän kehityksen periaatteet energiakysymyksissä, joukkoliikenteessä, aluepolitiikassa, ruuan tuotannossa kuten myös kuluttajien yksittäisissä valinnoissa.
2. Vähäpäästöisiä energiamuotoja edistetään verotuksen keinoin samoin kuin autoliikenteen sähköistymistä. Luovutaan kivihiilen ja turpeen energiakäytöstä vuoteen 2030 mennessä sekä siirrytään vähitellen maakaasun käytöstä biokaasuun. Samoin poistetaan haitalliset fossiilisten polttoaineiden käytön tuet. Energiankäyttöä vähennetään.
3. Joukkoliikennettä suositaan erityisesti raiteilla. Puretaan markkinaehtoisia ratkaisuja, jotta voidaan turvata niin joukkoliikenne kuin erityisryhmien kuljetuspalvelut eri puolilla Suomea.
4. Panostetaan ruokahävikin vähentämiseen, kierrätykseen ja uusiokäyttöön.
5. Siirrytään kestävään metsäpolitiikkaan, luovutaan hakkuutavoitteiden korottamisesta ja huolehditaan metsien ja peltojen hiilinieluista päästöjen sitomisessa ja ilmaston lämpenemisen ehkäisemisessä.
6. Kansantalouteen liittyviä mittareita, tukia ja verotusta arvioidaan uudelleen niin, että raaka-aineiden nuuka käyttö, energiapihiys, vapaaehtoistyö ml. kodeissa tehtävä työ nähdään arvokkaaksi ja tuottavaksi sen sijaan, että saastuttaminen, energiasyöppöys ja turhien tuotteiden tuottaminen katsotaan taloudellisen kasvun kannalta välttämättömäksi.

Politiikkaa ei saa ulkoistaa kansalaisten ulottumattomiin

1. Suomen suunta ratkeaa poliittisten valintojen kautta, ei talouden sanelemana. Talous luo edellytyksiä hyvälle elämälle eikä ole sellaisenaan itsetarkoitus.
2. Demokratia voi hyvin, kun ihmiset ovat osallisia, haluavat osallistua ja kokevat voivansa vaikuttaa. Demokratia ei ole harvojen valtaa. Kehitetään yritys- ja lähidemokratiaa, osallistuvaa budjetointia ja muita suoria vaikutusmahdollisuuksia. Demokratiaan kuuluu myös Yleisradion julkisen palvelun tehtävän ja monipuolisen lehdistön tukeminen.
3. Valtion, kansalaisyhteiskunnan ja markkinoiden väliset suhteet eivät ole nollasummapeliä. Valtio voi ja sen tulee turvata yhteiskunnassa tasa-arvoa, sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja uuden luomisen edellytyksiä. Se hakee elinvoimansa kansalaisyhteiskunnasta ja asettaa markkinoiden toiminnalle pelisäännöt, jotta valtio ja yhteiskunta on kaikille harvojen sijaan.
4. Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuuksia vahvistetaan, niiden valtionavustusten leikkaukset perutaan ja kunnissa avataan tiloja asukkaiden käyttöön.
5. Yhteiskunnallisen keskustelun monimuotoisuutta varjellaan ja samalla huolehditaan empatian lisäämisestä kaikenlaisten vastakkainasettelujen ja vihapuheen sijaan.
6. Olennaista on keskustella politiikan mahdollisuuksista ja politiikan visioista sen sijaan, että yhteiskunnallisen päätöksenteon perusteena olisi kestävyysvaje tai mikään muukaan talouden pakkopaita. Myöskään Eurooppa-politiikan ei pidä olla vain sopeutumista ulkoihin ”pakkoihin” vaan Suomella tulee olla itsenäinen ja aktiivinen rooli Unionin kehittämisessä.

V VAPPAUS
VALITA **Toisia**

